

Opgave 2 EU-campagne tegen euroscepsis

tekst 3

Wat is Euroscepticisme eigenlijk?

Meer dan een halve eeuw integratie binnen de EU heeft een diepgaande verwevenheid gecreëerd tussen het politieke, economische en sociale lot van haar lidstaten. Tegelijkertijd wordt de EU geplaagd door diepe verdeeldheid en conflicten binnen en langs haar grenzen. De politieke breuklijnen doorkruisen het continent van Noord naar Zuid over economische hervormingen en bezuinigingen, en van Oost naar West over migratie en mensenrechten. Tegelijkertijd gaat Euroscepticisme onder de bevolking een belangrijkere rol spelen in verkiezingen en ook in de partijpolitiek. (...)

Opvattingen over Europa zijn een weerspiegeling van de nationale omstandigheden waarin mensen zich bevinden. (...) Euroscepticisme komt tot stand door de voordelen van het huidige lidmaatschap in de EU, de status quo, te vergelijken met de mogelijke voordelen van een alternatieve situatie. De vraag is, hoe zou het ons en ons land zijn vergaan buiten de EU? Onderzoek (...) wijst uit dat de loyaliteit ten aanzien van de EU zwak is, omdat burgers zich maar in geringe mate Europees voelen. Het gaat burgers voornamelijk om: *how much have you done for me lately?*¹⁾ (...) Als een land deel uitmaakt van de EU kunnen burgers gebruikmaken van bepaalde

publieke goederen en diensten die nationale stelsels zelf niet zouden kunnen leveren. Maar deze voordelen kunnen ook als duurbetaald worden gezien, zoals het moeten accepteren van de gerechtelijke invloed van het Europese Hof of de economische invloed van de Europese Centrale Bank. (...)

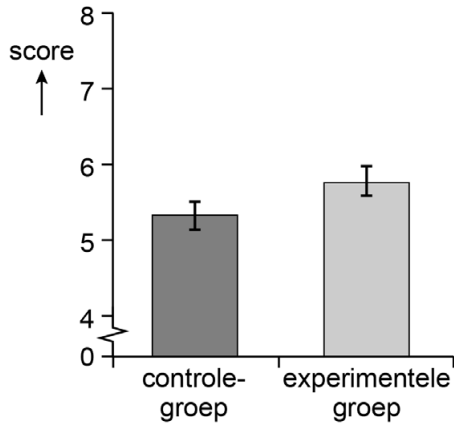
Eurosceptici geloven dat hun land ook buiten de EU kan overleven (of zelfs goed zal gedijen). (...) Het feit dat de mate van Euroscepticisme hoger is in lidstaten die het goed doen, zowel economisch als bestuurlijk, en lager is in staten die slechter presteren, heeft te maken (...) met het feit dat burgers over het algemeen hun eigen nationale regeringen verantwoordelijk houden voor de staat van de economie en het bestuur – niet de EU. Politicologische studies tonen daarbij aan dat mensen krediet en schuld toeschrijven aan de politici die ze het best kennen, dat wil zeggen die in Den Haag en dus in mindere mate die in Brussel. Dit is des te minder opmerkelijk als men bedenkt dat nationale politici zelf ook niet graag toegeven dat ze er op belangrijke beleidsterreinen niet zo toe doen. Nationale regeringen zullen graag krediet opeisen voor gunstige economische omstandigheden in een poging om kiezers te winnen. (...)

bron: De Vries, VU, 2019

noot 1 *how much have you done for me lately?* = hoeveel heb jij onlangs voor mij gedaan?

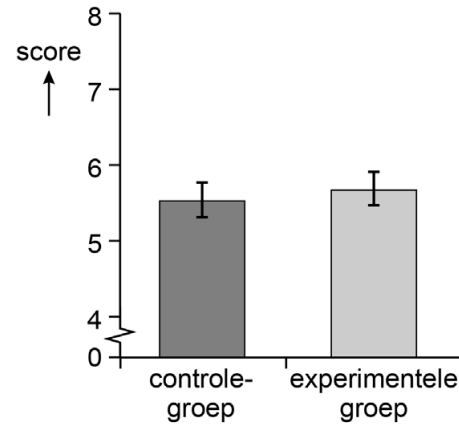
figuur 1

Het effect van de EU-campagne op steun voor Europese integratie, 2018 (N=2128)

figuur 2

Het aanhouden van het effect van de EU-campagne op steun voor Europese integratie, 2019 (N=1583)

naar: Hernández e.a., LSE, 2020

Toelichting

De figuren laten het effect zien van het bekijken van een EU-campagnevideo via sociale media op de steun voor de EU-integratie. Voor het meten van de mate van steun hebben de respondenten op een schaal van 0 tot 10 antwoord gegeven op de vraag: “Sommigen zeggen dat de Europese integratie verder zou moeten gaan. Anderen zeggen dat de Europese integratie reeds te ver is gegaan. Wat is jouw mening?” De score 0 staat voor “Europese integratie is reeds veel te ver gegaan” en de score 10 staat voor “Europese integratie zou veel verder moeten gaan”. In figuur 1 staat het effect weergegeven direct na het bekijken van de video. In figuur 2 staat het effect weergegeven een jaar na het bekijken van de video. Het verschil in figuur 1 is significant. Het verschil in figuur 2 is niet significant.